

Kouluterveyskyselyn 2019 tulokset

405/12.01.03/2018

LIIKV 10.03.2020 § 7

Lisätiedot:

kehittämissuunnittelija Karin Palmén, puh. 040 641 1081
sivistystoimenjohtaja Heidi Backman, puh. 050 566 8800
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen järjestämä kansallinen Kouluterveyskysely tuottaa monipuolista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palvelujen tarpeisiin vastaamisesta.

Kouluterveyskysely toteutettiin sähköisesti Kauniaisten ala- ja yläkouluissa sekä lukioissa keväällä 2019. Valtakunnalliset kouluterveyskyselyn tulokset julkaistiin 17.9.2019 Helsingissä. Kouluterveyskyselyn vuoden 2019 perustulokset ovat saatavilla sähköisen tulospalvelun kautta Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) [sivuilla](#).

Tulospalvelussa on noin 250 indikaattoria ryhmiteltynä seitsemään aihealueeseen, kuten esim. hyvinvointiin, osallisuuteen, vapaa-aikaan, perheeseen ja elinoloihin sekä elintapoihin. Tietoa on saatavilla yläluokkalaisten, lukiolaisten ja ammattiin opiskelevien lisäksi myös perusopetuksen 4. ja 5. luokkien oppilaista. Tuloksia on mahdollista tarkastella alueittain, koulutusasteittain ja sukupuolen mukaan. Alueiden tilannetta voi verrata muiden kuntien, maakuntien tai koko maan tilanteeseen. Osasta indikaattoreista on tarjolla seurantatietoa vuodesta 2006 alkaen.

Pääkaupunkiseudun sote-lautakuntien puheenjohtajat järjestivät pääkaupunkiseudun lautakuntien ja sidosryhmien kutsuvierastapaamisen Vantaalla 2.10.2019. Tilaisuudessa, jossa oli luottamushenkilöiden ja virkamiesten lisäksi vanhempainyhdistysten edustajia, nuorisovaltuustojen edustus ja muita lasten ja nuorten parissa työskenteleviä tahoja, keskusteltiin vilkkaasti kouluterveystutkimuksen tuloksista ja Islannin mallin soveltamista Suomessa ja pääkaupunkiseudulla. Kouluterveyskyselyn tuloksia on käsitelty syksyn 2019 aikana Kauniaisten Tejo-työryhmässä, jossa päätettiin myös tulosten käsittelyprosessista Kauniaisissa.

Kauniaislaiset lapset ja nuoret voivat kansallisesti verrattain hyvin. Suurin osa lapsista ja nuorista kokee olevansa tärkeä osa perhettä, kaveriporukkaa ja kouluyhteisöä ja enemmistöllä on viikoittainen harrastus. Kauniaisten tuloksissa huolenaiheena nousevat mm. päihdeasenteet ja perhepiiristä saatu alkoholi sekä kiusaaminen ja seksuaalinen häirintä, mielenterveys- haasteet sekä kouluväsymys ja -uupumus. Osa kyselyssä näkyvistä kasvavista ilmiöistä ovat vahvasti sukupuolittuneita. Mielenterveys- haasteet, seksuaalinen häirintä ja uupumus ovat selkeästi tavallisempia tytöillä ja esim. kiusaaminen tavallisempaa poikien joukossa.

Kouluterveyskyselyn tuloksia hyödynnetään oppilaitosten hyvinvointityössä

ja yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä sekä kaupungin toiminnan kehittämässä, esimerkiksi laadittaessa hyvinvointistrategiaa, lasten ja nuorten hyvinvointiohjelmia ja lapsi- ja nuorisopoliittista ohjelmaa. Kuten jo vuoden 2017 tuloksissa, huolta herättävät ilmiöt vaativat nytkin vanhemmuuden tuen kehittämistä. Työssä tulee huomioida lasten ja vanhempien osallisuus, ja yhteistyötä järjestöjen kanssa tulee kehittää. Keskeisessä asemassa lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi on yhteistyö sivistystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen yhdyspinoilla. On tärkeää, että ymmärrys yhteisistä asiakkaista ja yhteisestä työstä, jossa hyödynnetään monialaista osaamista, vahvistuu edelleen.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Lasten ja nuorten hyvinvointi pääkaupunkiseudulla -raporttiin (**ohjeismateriaali**) on kerätty keskeisemmät huomiot tuloksista ja nostettu esiin eroja kaupunkien välillä. Kauniaisien tuloksista teetettiin lisäksi yhteenveto Helsingin yliopiston koulutuksen arviointikeskuksessa (**ohjeismateriaali**, vai valiokunnan jäsenille).

Sosiaali- ja terveysvaliokunta käsittelee kouluterveyskyselyn 2019 kuntaraportin kokouksessaan 4.3.2020 ja pyytää siitä lausunnon ja toimenpide-ehdotukset sivistysvaliokunnalta, suomenkieliseltä ja ruotsinkieliseltä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnalta sekä nuorisovaliokunnalta, liikuntavaliokunnalta ja nuorisovaltuustolta 15.4.2020 mennessä. Kokousaikatauluista johtuen asia käsitellään jo nyt liikuntavaliokunnassa.

Sivistystoimenjohtaja:

Valiokunta merkitsee kouluterveyskyselyn tiedoksi ja antaa sosiaali- ja terveysvaliokunnalle seuraavan lausunnon:

Valiokunta kokee Kouluterveyskyselyn seurannan tärkeänä, koska jatkuvasta pitkäaikaisseurannasta saa paljon tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja siihen liittyvien toimenpiteiden vaikuttavuudesta ja asettaa meidät kansalliseen viitekehukseen. Kyselyn seuranta ja tiedon käyttämistä kunnassa ja kouluissa on hyvä kehittää, mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä yliopiston kanssa. Ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä ja arjen hyvinvointia on tärkeitä vahvistaa mm. yhteisöllisen opiskeluhoillon kautta ja vahvistamalla perustason yhteistyötä. Matalan kynnyksen mielenterveys- ja ehkäisevän päihdetyön palveluita on vahvistettava myös kouluissa. Myös kiusaamisen ja häirinnän vastainen työ on asetettava kehittämistyön keskiöön. Perheen ja vanhemmuuden tuki ja osallisuus ovat tärkeitä osatekijöitä hyvinvoinnin kasvattamisessa ja näitä kuuluu laaja-alaisesti kehittää myös alueellisessa yhteistyössä.

Ehkäisevässä päihdetyössä on hyvä verrata menetelmiämme muihin kuntiin ja soveltaa myös Islannin mallin menetelmiä. Islannin mallin eri osiot vastaavat myös hyvin vanhemmuuden tuen kasvattamiseen ja harrastamis mahdollisuuksien vahvistamiseen.

.....

Jäsen Nysten ehdotti puheenjohtaja Korpelan kannattamana seuraavaa lisäystä lausuntoon: "Seuroja kuullaan siitä mitä tukea he tarvitsevat nuorten ehkäisevässä päihdetyössä."

Jäsen Fagerlund ehdotti puheenjohtaja Korpelan ja jäsen Schalinin kannattamana seuraavaa lisäystä lausuntoon: "Liikuntapalveluissa keskitytään enemmän matalan kynnyksen liikkumiseen ja satsataan vanhemmuuden tukeen.

Valiokunta oli yksimielinen molemmista lisäyksistä.

Päätös:

Valiokunta merkitsi kouluterveyskyselyn tiedoksi ja antaa sosiaali- ja terveysvaliokunnalle päätösehdotuksen mukaisen lausunnon seuraavilla lisäyksillä:

- Seuroja kuullaan siitä mitä tukea he tarvitsevat nuorten ehkäisevässä päihdetyössä.
- Liikuntapalveluissa keskitytään enemmän matalan kynnyksen liikkumiseen ja satsataan vanhemmuuden tukeen.